

فرجام برجام در بازار سرمایه:

بورس تهران بعد از دو سال رکود و ریزش مداوم، در دومین سالگرد سقوط تاریخی خود در دیماه تغییر مسیر داد و به مدد خوش بینی‌های سیاسی ناشی از لغو تحریم‌ها با توقف مسیر ریزشی خود مواجه شد. تالار شیشه‌ای که از ۱۵ دیماه سال ۹۲ دچار رکود تاریخی گردیده بود و با افت شدید قیمت‌ها و زیان سهامداران مواجه شده بود، در ۱۵ دیماه امسال و درست در دومین سالگرد رکود خود به دلیل انتشار اخبار خوش سیاسی، جهش‌های جالبی را تجربه کرد تا از نظر بازدهی صدرنشین بازارهای مالی گردد.

آخرین هفته دیماه در حالی سپری شد که انتشار خبر اجرایی شدن برجام و لغو تحریم‌های بین‌المللی در ۲۷ دیماه روزهای رویایی را در بورس تهران رقم زد و اخبار مثبت سیاسی و لغو تحریم‌ها به عنوان محرک قوی توانست بورس تهران را از رخوت دو ساله نجات داده و پایان کابوس سهامداران بازار سرمایه و حرکت این بازار در مدار صعودی را رقم بزند. سهامداران بورس تهران که از مدت‌ها قبل منتظر رسیدن دیماه و لغو تحریم‌های بین‌المللی و بهبود اوضاع اقتصادی بودند و از دو هفته قبل نسبت به خرید سهام شرکتها اقدام می‌کردند، با انتشار این خبر به حجم خریدهای خود اضافه نموده و با استقبال به سمت سهام شرکت‌های بورسی به ویژه شرکت‌های متأثر از لغو تحریم‌ها رفتند. وقوع این رویداد در بورس تهران موجب هجوم سرمایه‌گذاران به تالار شیشه‌ای برای خرید سهم شد تا شاید اندکی از زیان دو سال گذشته خود را جبران نمایند که این موضوع در کنار رکود بازارهای رقیب موجب شد تا نقدینگی جدیدی وارد بورس تهران شده و این بازار فصل جدیدی از رونق خود را آغاز کند.

اجرایی شدن برجام و رفع تحریم‌های بین‌المللی موجب شد تا صنایع مرتبط با رفع تحریم‌ها در مرکز توجه اهالی بازار سرمایه قرار بگیرند و با بیشترین افزایش قیمت و تقاضا مواجه شوند. با این اتفاق وضعیت اکثر صنایع بورسی بهبود پیدا کرد، اما شرکت‌هایی که از لغو تحریم‌ها بیشترین تأثیر را می‌پذیرند با اقبال بیشتری مواجه شدند بطوریکه لغو تحریم‌های کشتیرانی و همچنین احتمال انعقاد قراردادهای جدید با شرکت‌های خودروسازی موجب شد تا صنایع حمل و نقلی، رادیویی و خودرویی بیشترین بازدهی را در یک هفته پایانی ماه گذشته کسب نمایند. علاوه بر صنعت حمل و نقل، صنعت رادیویی به دلیل انتشار اخباری در خصوص سرمایه‌گذاری اپراتور فرانسوی اورنج در همراه اول و صنعت خودرو به دلیل اخباری در خصوص انعقاد قراردادهای جدید با خودروسازهای خارجی، صنعت فرآورده‌های نفتی و غذایی همگی از صنایعی بودند که توانستند با کسب بازدهی مطلوب، عملکرد قابل قبولی داشته و بازدهی بالاتری نسبت به بازدهی شاخص بورس کسب کنند.

البته رفتار هیجانی سهامداران در روزهای ابتدایی هفته و تشکیل صف‌های میلیونی خرید، یک روز بعد از اجرای برجام فروکش کرد و سهامداران حقیقی از ترس تکرار تجربه لوزان در تیرماه و بعد از شناسایی سودهای

کوتاه مدت نسبت به فروش سهم خود اقدام کردند تا بتوانند اندکی از ضررهای گذشته خود را جبران کنند اما این روند نیز دوام چندانی نداشت و بورس بعد از توقف و استراحت کوتاه و اصلاح قیمتها در روز سه شنبه روند صعودی خود را آغاز و این مسیر را تا آخرین روز دیماه ادامه داد.

با این حال ورود نقدینگی جدید به بورس و افزایش خوشبینیها به بهبود وضعیت اقتصادی و گشایشهای بین المللی و آزاد شدن داراییهای بلوکه شده کشور باعث شد تا بورس در هفته پایانی دیماه بار دیگر در مرکز توجه سرمایه گذاران قرار بگیرد و با رکورد شکنیهای جدید و افزایش بازدهی به استقبال بهمن ماه برود.

بر این اساس طی ۲۱ روز معاملاتی دیماه، ارزش و حجم معاملات به ترتیب رشد ۱۹۰ و ۱۴۷ درصدی را نسبت به ماه گذشته تجربه کرد و دفعات معاملات نیز با رشد ۱۲۱ درصدی مواجه شد که همگی ارقام بسیار قابل توجهی می باشند.

به این ترتیب مهمترین اتفاق سیاسی در دهه اخیر با برداشته شدن تحریمهای بین المللی و همچنین لغو تحریم سوئیفت بانکی موجب شد تا شاخص بورس تنها در ۵ روز معاملاتی پایان دیماه معادل ۴/۷ درصد رشد کند و دماسنج بازار سرمایه از نیمه ۶۳ هزار واحد به نیمه ۶۶ هزار واحد برسد. همچنین در این ماه شاخص بورس با بیش از ۵۰۰۰ واحد رشد از کانال ۶۱ هزار و ۵۳۱ واحد به ۶۶ هزار و ۵۶۲ واحد رسید؛ بر این اساس شاخص بورس تهران که تاکنون با بازدهی منفی مواجه شده بود بازدهی خود را تا سطح ۸/۲ درصد افزایش داد و از بازارهای سکه و ارز پیشی گرفت.

گرچه برداشته شدن تحریمهای بین المللی و آزاد شدن داراییهای بلوکه شده ایران می تواند در رونق اقتصاد و بازار سرمایه مؤثر باشد اما همچنان سایه کاهش بهای نفت و رکود جهانی در بورس سنگینی می کند و تأثیر لغو تحریمها بر صنایع مختلف و شرکتهای نیز زمان بر است. لذا در این شرایط رفتارهای هیجانی در بازار سرمایه باید کنترل گردد. زیرا باید منتظر ماند تا معضلات اقتصادی کشور بعد از برجام برطرف شود و تنگنای مالی و اعتباری که بانکها با آن مواجه هستند پایان یابد.

از سوی دیگر زمانی که دولت بدهی خود را با بانکها و پیمانکاران تسویه نماید و سرمایه بانکها افزایش یابد، دست بانکها برای تزریق اعتبار به صنایع باز می شود و این روند در بازار سرمایه تأثیرگذار خواهد بود. گرچه با برداشته شدن تحریمهای بین المللی، پولهای بلوکه شده آزاد می شود و شاید دست دولت برای پرداخت بدهی خود به پیمانکاران و بانکها باز شود اما تداوم رونق بورس به عوامل دیگری نیز بستگی دارد که در شرایط فعلی قابل پیش بینی نیست اما می توان خوشبین بود که بعد از برجام تحول قابل توجهی در اقتصاد و بازار سرمایه کشور رخ دهد.

انتظار می‌رود که فضای پسا برجام به آرامی شرکتها را با کاهش هزینه‌های مالی و بهبود کیفیت سود همراه سازد و تأمین مالی بین‌المللی با هزینه کمتری را برای آنان به ارمغان آورد، اما برای بهبود فروش، شرکتها می‌باید در انتظار رشد اقتصادی و افزایش سطح درآمدی مردم باشند که این روند فرآیندی حداقل یکساله پیش‌بینی می‌شود.

در ادامه برخی از مهمترین آثار اجرای برجام بر فضای کسب و کار و بازار سرمایه کشور به اجمال به شرح ذیل اشاره می‌گردد:

۱- کاهش هزینه مبادلات بین‌المللی به عنوان آنی‌ترین اثر اجرای برجام مطرح می‌شود. این کاهش هزینه برای بسیاری از شرکتهای داخلی که واردکننده مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای هستند قابل توجه خواهد بود. شرکتهای خودرویی، دارویی و بانکها و مؤسسات مالی از مهمترین صنایع منتفع از کاهش هزینه مبادلات بین‌المللی هستند.

۲- فراهم شدن امکان همکاری با شرکتها و بنگاه‌های معتبر بین‌المللی نیز از دیگر آثار اجرای برجام می‌باشد. این اثر نیز برای شرکتهایی که واردکننده کالاهای واسطه‌ای هستند از جمله شرکتهای خودرویی و دارویی می‌تواند اثرات مثبت قابل‌توجهی به همراه داشته باشد.

۳- تحریک طرف تقاضای اقتصاد در اثر افزایش درآمدهای نفتی را می‌توان به عنوان اثر متأخرتر اجرایی شدن برجام برشمرد. در حال حاضر کمبود تقاضا و افزایش موجودی انبار ناخواسته یکی از مشکلات اصلی شرکتهای بورسی است. افزایش درآمدهای نفتی و به دنبال آن افزایش تقاضا به ویژه برای کالاهای بادوام می‌تواند اثرات مثبتی بر کل شرکتهای بورسی داشته باشد.

۴- کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در کشور نیز یکی دیگر از مهمترین پیامدهای مثبت اجرای شدن برجام محسوب می‌گردد. افزایش سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی می‌تواند منجر به رونق فعالیتهای اقتصادی و از این طریق افزایش سودآوری شرکتهای بورسی و غیربورسی گردد.

در مجموع می‌توان انتظار داشت که اثرات مثبت اجرای شدن برجام روی فعالیتهای اقتصادی و بازار سهام کشور در یک فاصله زمانی ۶ ماهه تا یکساله نمایان شود و امید است پس از طی شدن این دوران مقدمات رشد اقتصادی و رونق تولید و بازارهای مولد کشور به خوبی فراهم گردد.

شرکت سرمایه‌گذاری سامان سهام سپاهان